

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-3411 din 23.06.2020
La nr.18-23-5200 din 18.06.2020

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea articolului I din Legea nr.71/2020 privind anularea examenelor naționale de absolvire a programelor de studii în învățământul general, sesiunea de examene 2020.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Ruslan FLOCEA

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA		
Nr. <u>6552</u>		
<u>23</u>	<u>06</u>	<u>2020</u>

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6587 din 23.06.2020

la proiectul de lege pentru modificarea articolului 1 din Legea nr.71/2020 privind anularea examenelor naționale de absolvire a programelor de studii în învățământul general, sesiunea de examene 2020

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Potrivit art.12 alin.(2) al legii, *"Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice."* Mai mult ca

atât, art.11 alin.(2/2) al aceleiași legi prevede că „Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie”.

Anunțul privind organizarea consultărilor publice, textul proiectului și nota informativă au fost plasate pe pagina Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, precum și pe pagina web www.particip.gov.md la data de 18.06.2020, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea acestuia. Totodată, proiectul a fost remis spre efectuarea expertizei anticorupție la data de 19.06.2020, respectiv se constată că nu s-a asigurat termenul de 10 zile lucrătoare pentru recepționarea propunerilor și/sau obiecțiilor.

Astfel, în procesul de promovare a proiectului au fost respectate, parțial, rigorile de asigurare a ~~transparenței decizionale prevăzute de Legea nr.239/2008~~

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În cadrul notei informative autorul stabilește că: „Elaborarea și adoptarea proiectului de lege [...] este determinată de evoluția situației epidemiologice urmare a răspândirii infecției COVID-19.

Astfel, având în vedere creșterea alarmantă a numărului de persoane contaminate cu virusul COVID-19, incertitudinea privind evoluția în continuare a pandemiei, impune adoptarea unor măsuri ce au drept scop diminuarea riscului de îmbolnăvire a elevilor, studenților și cadrelor didactice și implicit afectarea sănătății publice în condițiile pandemiei de coronavirus (COVID-19).

Prin Legea nr.71/2020 s-a dispus organizarea unei sesiuni de examene, în funcție de evoluția situației pandemice, pentru unele categorii de candidați care s-au înscris în sesiunea de examene 2020: restanțierii din anii precedenți, persoanele care au finalizat programa de liceu în instituțiile de învățământ superior, care s-au înscris pentru a susține examenul în sesiunea de examene 2020 și persoanele care au solicitat susținerea examenului de bacalaureat în regim de externat.

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a planificat această sesiune pentru luna iulie 2020, examinând și unele scenarii de amânare a termenului de desfășurare a acestei sesiuni, dar cu asigurarea, pentru toate categoriile de candidați înscriși în sesiune, a posibilității de a participa la sesiunea de admitere în instituțiile de învățământ superior din anul curent.

Numărul crescând de persoane contaminate cu coronavirus sporește riscul de contaminare a elevilor, studenților și cadrelor didactice care vor participa la această sesiune, prin urmare se impune o decizie prin care să asigurăm diminuarea riscului de îmbolnăvire cu coronavirus”.

Analizând prevederile propuse se constată că acestea servesc scopul declarat de către autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele de securitate și protecție a vieții și sănătății cadrelor didactice și a elevilor restanțieri din anii precedenți și candidații restabiliți care s-au înscris în termenii legali pentru susținerea examenelor de calificare (studii gimnaziale și liceale), ceea ce corespunde interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă stabilește necesitatea elaborării proiectului. La fel, în notă sunt analizate principalele prevederi și condițiile care au impus elaborarea proiectului, în conformitate cu cerințele statuate la art.30 al Legii nr.100/2017 privind actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

Reieșind din argumentele expuse de autor în nota informativă, cât și din prevederile proiectului, se constată că implementarea acestuia nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. În acest sens, nota informativă stipulează că „*Implementarea proiectului nu necesită alocări suplimentare din contul bugetului de stat”.*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*
- g) se evită tautologiile juridice;*
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.*

Textul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu stabilește careva atribuții și responsabilități suplimentare Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Totodată, din normele propuse reiese că ministerul va organiza și asigura eliberarea certificatelor de studii gimnaziale și a diplomelor de bacalaureat în sesiunea 2020, conform cerințelor stabilite în prezentul proiect de lege.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și propune anularea examenelor de calificare și a examenelor de bacalaureat pentru elevii restanțieri din anii precedenți și pentru acei candidații restabiliți care s-au înscris pentru susținerea examenelor de calificare 2020 (studii gimnaziale și liceale), în scopul protecției vieții și sănătății acestora, reieșind din situația epidemiologică.

Analizând proiectul supus expertizei s-a constatat că autorul a respectat, parțial, cerințele legale privind asigurarea transparenței în procesul decizional.

Prevederile proiectului corespund cu scopul declarat de către autor în nota de argumentare.

În normele supuse expertizei anticorupție nu au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.

23.06.2020

C. Diacenco

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina DIACENCO, Inspector principal